

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr 29 (1621) 1988 m. liepos mėn. 26 d.

XXXIII M E T A I

Melbourne

Mūsų Kardinalas

Rašo L. Tulaba

Lietuva ir pasaulyje pasisklaidę lietuviai žinią apie lietuvio kardinolo paskyrimą sutiko su dideliu džiaugsmu. Šią žinią paskelbė popiežius Jonas Paulius II gegužės 29 dieną iškilmingų apeigų metu šv. Petro bazilikoje. Naujasis kardinolas yra vysk. Vincentas Sladkevičius, Kaimedorių vyskupijos Apaštalinis Administratorius, ilgus metus buvęs internuotas Radviliškio Nemunėlyje.

Jei lietuviai sulaukė naujo savojo kardinolo džiūgaujama, tai Kremlius vyskupo V. Sladkevičiaus paskyrimą kardinolu sutiko su nenusilepiamu susierzinimu. Į iškilmės Romoje teledio vykti tik su vienu palydovu, būtent, J.E. vysk. V. Michelevičiumi. Normaliai naujus kardinolus į iškilmės atlydi gausus būrys tikinčiųjų bei dvasiškių. Be to, Eminencija turėjo sunkumų pasiekti Romą. Tegavo lėktuvu skridimą ne į Romą, o į Milaną, nesudarant galimybių iš Milano pasiekti Romą. Laimingu būdu Milano kardinolas Martini paglobojo ir surado galimybes italų lėktuvu pasiekti Romą, nors ir pavėluotai.

Aerodrome Eminenciją pasitiko grupė Romoje gyvenančių lietuvių-dvasiškių ir pasauliečių.

Naujo kardinolo pagerbti ir iškilmėse dalyvauti į Romą atvyko VLIKO pirmininkas dr. K. Bobelis; Lietuvos Vyčių atstovai prof. dr. J. Stukas su žmona Loreta; Atėitinkų Federacijos Vadas Juozas Polikaitis; Pasaulio Lietuvių Bendruomenės atstovė Ingrida Bublienė; Laisvosios Europos radijo Lietuviškos redakcijos direktorius dr. J.K. Ceginskas; vysk. P. Baltakis; vysk. A.

Deksnys ir visa eilė kunigų, kurių daugelis su Eminencija buvo mokslo draugai. Dalyvavo taip pat St. Lozoraitis, Lietuvos Atstovas prie šv. Sosto.

Iškilmėse Vatikane Eminenciją lydėjo ir visokeriopai jam padėjo prel. Audrys Bačkis, prel. A. Bartkus ir visa Kolegijos vadovybė. Be to, Kolegija Eminencijos garbei surengė vaišes, kurių metu buvo pasakyta sveikinimo kalbų ir įteikta dovanų. Iškilmėse dalyvavo ir visokeriopai talkino arkiv. P. Marcinkus ir arkiv. Ch. Salatka.

Prel. A. Bačkio rūpesčiu ir pastangomis mūsų Eminencija buvo išskirtinai pagerbtas tiek viešosios konsistorijos eigoje, tiek oficialiuose sveikinimuose, tiek Vatikano sode surengtame prėlme. Sveikino įvairių kraštų kardinolai, vyskupai ir dvasiškaiai; ambasadoriai, ministeriai ir valstybininkai. Nepasirodė tačiau nė vienas iš sovietinių kraštų atstovas, nei kuris nors iš žurnalistų; nors grupė spaudos darbuotojų tuo metu lankėsi Romoje ir net buvo priimti Vatikane. Del šio nėra ko nei stebėtis, nei apgailestauti.

Seštadienį liepos 2d. Jo Eminenciją kard. V. Sladkevičius su grupe lietuvių priėmė privačioje audiencijoje šv. Tėvas. Audiencija vyko pačioje puošniausioje salėje "sala del Trono". Kristaus Vietininkas pasveikino Kardinolą ir susirinkusiuosius trumpa kalba itališkai ir lietuviškai. Jo Sventenybė pabrėžė, jog kardinolo

paskyrimas yra dovana Lietuvai. Ši dovana suteikta Marijos Metais, ir ji tikrumoje yra Dievo Motinos dovana kraštui, kuris Ją myli, ir kurį Ji myli ir laimina iš Aušros Vartų kaip Gailestingumo Motina.

Sekmadienį liepos 3d. Eminencija atlaikė šv. Mišias ryte Vatikano radijo stotyje, kurios buvo perduotos oro bangomis į Lietuvą. Tą pačią dieną vakare kard. V. Sladkevičius iškilmingomis apeigomis perėmė jam skirtą, kaip kiekvienam kardinolui, bažnyčią Romoje. Prie bažnyčios durų pasitiko Romos kardinolo Vikaro pagelbininkas vysk. Riva ir parapijos klebonas. Su Eminencija koncelebravo vysk. Riva, vysk. V. Michelevičius, prel. A. Bačkis, prel. A. Bartkus, Marijonų Generolas D. Petraltis ir būrys kitų kunigų. Sv. Mišių pradžioje Kardinolą pasveikino klebonas ir perskaitė paskyrimo iškilmingą raštą-bulą. Po evangelijos Jo Eminencija pasakė itališkai trumpą, bet turiningą pamokslą. Pamokslas teksta perduotas išties spaudai. Prieš palaiminimą prabilo į Eminenciją vysk. Riva. Po liturginių apeigų vyko vaišės parapijos salėje.

Romoje Eminencija su savo palydovu vysk. Michelevičiumi gyveno Villa Lituania. Buvo kruopščioje globoje prel. A. Bartkaus ir visos Kolegijos vadovybės. Vatikane gi visu kuo rūpinosi ir visame padėjo nenuilstamas prel. A. Bačkis.

Trečiadienį liepos 6d. Kard. V. Sladkevičius su savo palydovu grįžo į Lietuvą. Jį lydi mūsų visų meilė ir karštos maldos, kad grįžęs galėtų sėkmingai ir netrugdomas vadovauti Bažnyčiai mūsų brangioje Tėvynėje.

**LIETUVIAI
PASAULYJE**

RSFSR,
618810 Permskaya oblast,
Chusovskoi raion,
st. Vsesvyatskaya,
uchr. VS-389/35,
TAMKEVICIUS, Fr. Sigitas,
USSR.

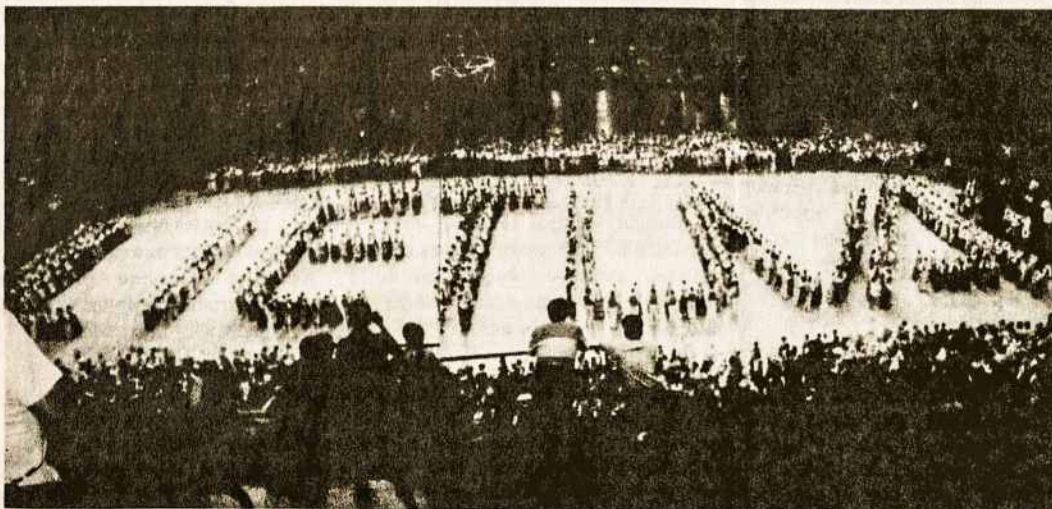
"The Voice of the Martyrs" liepos laidoje įdėjo šią mūsų lietuvių kunigo sąžinės kalinio Sigitą Tamkevičiaus nuotrauką ir kviečia visus jam parašyti bent kortelę į koncentracijos lagerį su keliais žodžiais: "Tegul Dievas budi virš tavęs ir tau padeda" ar Viespatis tave myli ir tu esi mano maldose". Krikščionys sovietų kalėjimose ir koncentracijos lageriuose liudija, kad laiskas ar kortelės jiems padaro didelį skirtumą su keliais sveikinimo žodžiais. Rašykime ir mes!

Melbourne Socialinės tvarkos institutas savo žurnale "Social Order" birželio laidoje vėl rašo apie Lietuvą, šįkart mini Lietuvoje atgijusią "Lietuvos Laisvės Lygą", kuri kvietė viešai minėti gegužės 22d. baisiuosius tremimus į Sibirą, kai tom dienom 1948 m. Lietuva neteko 200,000 savo žmonių, politinio, socialinio ir religinio gyvenimo vadų, kurie kaip gyvuliai buvo suvaryti į geležinkelų stotis, pakrauti į vagonus ir išvežti į vergiją ir mirtį. Yra iš tikro tragiškas faktas, kad jų tėvynė dar vis tebėra sovietų okupuota.

Vilko selmas, imdamas dėmesin Rytų Lietuvos rezistencinio sąjūdžio pareiškimą dėl Vilniaus arkivyskupijos įteisinto Lietuvos Bažnyčios Provincijos ribose, pareiškia, kad ir toliau sleks Lietuvai naudingų ir garbingų rezultatų ir paruoš tuo reikalu aiškesnį pranešimą lietuvių visuomeni. ELTA.

Vilko pirmininkas dr. K. Bobelis, dėkodams Popiežiui laišku už kardinolo paskyrimą Lietuvai, toliau rašo: "Sventasis Tėve, Jūs esate vilties spindulys ir parama Lietuvos kovai už pagrindines žmogaus teises bei laisves. Todėl mes esame labai dėkingi Jūsų Sventenybei už Jūsų didelį rūpinimąsi pavergta Lietuva, jos padėties supratimu ir už mūsų seno troškimo išpildymą paskiriant Lietuvai kardinolą, kuris dabar bus lietuvių dvasinis vadovas ir švyturys mūsų kovoje prieš Lietuvos pavergimą. Mes kartu su Jumis meldžiamės, kad Jūs Pats, Sv. Tėve, galėtumėte netrukus apsilankyti Lietuvoje ir su lietuviais kartu pasimelsti".

Prelato Petro Butkaus MBE Kunigystės aukštinį 50 metų jubiliejų plačiai paminėjo Sydnejaus "The Catholic Weekly" liepos 6d. laidoje. Pateikta gana plati Jubilato biograflja ir aprašymas iliustruotas 4 nuotraukom: paties Prelato, Svč. Trejybės Nemakščių bažnyčia, kurioje Prelatas P. Butkus buvo pakrikštytas. Kita didelė nuotrauka po Iškilmingų Jubilėjaus Mišių prie St. Joachim's bažnyčios laiptų su vyskupu ir su kitais dviem kunigais ir būriu jaunimo tautiniais rūbais. Dar kita nuotrauka iš Jubilėjaus šv. Mišių bažnyčioje.

Išvilijos didingoji laisvojo pasaulio lietuvių Tautinių Soklių aštuntoji šventė liepos 3d. Hamiltono mieste Kanadoje. Žiūrovų 10,000, šokėjų 2,000. Čia dalis šokėjų sudaro žodį LIETUVA.

Foto: Algimantas Zilinskas.

Varžtus atleidus "šunelis" laisviau loja

Drąsi komunizmo veiksmų kritika spaudoje

Iš okupuotosios Lietuvos grįžusi viena turistė, pabuvojusi ten jau ne penkias, bet penkiolika dienų, papasakojo ten kursuojantį anekdotėlį apie "šunelį". Esą tas šunelis buvęs labai saugomas, vedamas ant trumpo ir apie kaklą suveržto dirželio, o ant snukio dar buvęs antsnukis uždėtas. Taigi šunelis negalėdavęs nei bėgioti, nei loti. Tačiau dabar, "peristroikos" gadyneje, dirželis buvęs atleistas ir pailgintas, nebepaisant suveržtas, antsnukis nuimtas. Tačiau bliudėlis, iš kurio šunelis lakinamas, pasidaręs tuštesnis ir toliau padėtas. Vis dėlto "šunelis" dabar galįs daugiau ir garsiau loti. Na ir loja. Kas tas "šunelis" - nesunku atspėti. Pasklaidysim kai kurių lojimo atgarsių.

Stoje vietoje jau rašėme apie žymaus (ir tai labai garsaus) enkavedisto Danieliaus Todeso "Išpažintį" "Gimtajame krašte", D. Todesas, kaip žinia, buvo tas aukštas NKVD pareigūnas, kuris nuo 1940 m. birželio 20d. organizavo suėmimus okup. Lietuvoje. Sulmamiems lietuviams jo vardas buvo balsus. Nors nuo 1947 m. Todesas oficialiai KGB tarnyboje nebedirba, bet okup. Lietuvoje gyvenantieji tautiečiai jį gerai žino. Stai tas pats "Gimtas kraštas" (Nr. 24, 1988.VI.22) paskelbė Broniaus Jursės atvirą laišką. Kas tas Jursė, mes nežinome, bet pasiskaitykime, ką jis rašo. Stai kurios ištraukos: "Kažkaip net pagalvoti nedrįsti. Prieš metus negalėjom nė pusės lūpų praverti intelektualiam pokalbių apie tragišką lietuvių tautai 1941-ųjų birželio 14-osios ankstų rytmetį — tą "Baltramiejaus naktį, kurios aukų skaičius vargu ar kada nors bus tiksliai nustatytas". Toliau laiško autorius apgailestauja, kad deportacijų dokumentai vis dar esą saugumo archyvuose paženklinėti "stalinišku antspaudu". Tačiau, "valdžia turėtų būti aukštesnė už valstybės saugumo instanciją. Kai perskaičiau pirmąsias D. Todeso publikacijas pastraipas, pamaniau, kad pagaliau bus pasakyta, kur šiandien padėtas tas švininis antspaudas. Autorius prisipažįsta, kad jis neišdrįso savo tikram tėvui duoti žinios iš Kauno į Šiaulius apie prasidėjusį karą".

Iš Br. Jursės laiško aiškėja, kad Sverdlovko kino studija yra susukusi dokumentinį filmą "Praeitį kaip slogus sapnas" - "apie Stalino klišos išremtus žmones tarsį į negyvenamą žemę — Igarką prie Jenisiejaus. Tikriausia, ten buvo ir mūsų tautiečių". Taip, Br. Jursė, jų buvo ir tai nemažai. Jų

BRONIUS KVIKLYS
Mūsų specialus bendradarbis
Čikagoje

skaičiuje tuose Igarkos gulaguose ilgus metus kalėjo ir Elena Juciūtė, vėliau atvykusi į JAV-bes ir čia be kelių knygų, parašiusi ir išleidusi atsiminimus apie Igarkos laikus - "Pėdos mirties zonoje" (1975). Iškentusi gulago vargus, ji mirė Bostone 1986.IX.19.

Br. Jursė tęsia savo laišką: "Bet grįžkime prie D. Todeso rašinio. Kas buvo tų akcijų Lietuvoje organizatoriai ir vykdytojai? Ar šiandien nebėra greta mūsų nė vieno tų, kurie dedasi tik svetimos valios vykdytojais? D. Todesas rašo: "Merkulovui atvykus prasidėjo karštingas darbas sudarant tremtinių asmenų sąrašus". Iš kur Merkulovo ir Berljos žmonės galėjo žinoti, kad tas ar anas — tarybų valdžios priešinys? Nemanau kad D. Todesas nežinojo, negalėjo nežinoti, kad Kaune tuo metu buvo kvotos viršininkas Razauskas. Kiek suvokių tarp eilučių D. Todeso "Išpažintyje", jis 1941-ųjų birželio 14-ąją nebuvo eilinis "proletarinio teisingumo" tarnautojas (buvo skyriaus viršininkas. GK Redakcija). Gal jis nežino, kas dėjos naktį iš birželio 22-osios į 23-ąją "lietuviškoje bastilijoje" - sunkių darbų kalėjime Mickevičiaus gatvėje, pačiame miesto centre? Iš ketvirtito ir penktojo skyrių politiniai kaliniai netikėtai išvedami ir sodinami į automašinas. Kokios aštuonios dešimtys žmonių - inteligentų, buržuazinės Lietuvos karininkų, ūkininkų, dvasininkų. Pro Jonavą, Ukmergę, Vilnį vežami į Minską. Čia sumaišomi su vietiniais kaliniais ir varomi Mogilovo link. Pakeliui Cervenės miestelis, toliau gojus, daugeliui tapęs amžino poilsio vieta. Antroje grupėje kalinių, atvartų iš Minsko kalėjimo, buvo 60 lietuvių. Kas jie? Nei gyvų liudytojų, nei išlikusių dokumentų. Iš sušaudymo vietos vis dėlto išspruko Kaune universiteto profesorius Ignas Končius, kraštotyrininkas ir fizikas, gimęs 1881 m. Kaune. (Iš tiesų Purvalčių kaime, Zarėnų vals. b.k.v.)

Br. Jursė pateikia dar Cervenėje sušaudytų lietuvių keletą pavardžių: Kazio Bizausko, literato Petro Balčiūno, P. Kupčiūno, J. Jablonskio. Iš II grupės išsigelbėję 7 ar 8 žmonės, jų skaičiuje kunigai Antanas ir Pranas Petraitiai. "Niekas negalėjo apginti gyvų, apginkime jau nekaltai žuvusius. Išsiaiškinkime, kodėl, dėl kieno

kaltės žuvo" - baigia savo laišką Br. Jursė.

Vėl kelios mintys iš laisviau "lojancio", ten pat paskelbto A. Paulausko laiškelio: "Sutinku su D. Todesu, kuris siūlo už pilietinių teislių pažeidimus netaikyti jokių senatvės terminų. Manau, kad tokie nusikaltimai turi būti prilyginti karo nusikaltimų darbams. Daugelis nusilenks autoriui, už tai, pristatė mūsų epochos Muravjovą koriką Merkulovą. Bet sąrašus sudarė ne Merkulovas. Būtina paskelbti visus merkulovininkus"

O Vladas Sčiuka tame pačiame GK pastebi: "Stalinizmo laikais buvo sunaikinta daug kultūros paminklų. Ypač nukentėjo buržuazinės Lietuvos respublikos palikimas. Dar ir dabar Kauno skulptūros ir vitražo muziejuje (Igulos bažnyčioje. B.k.v), tamsokame kampe stovi J. Zikaro sukurta didinga Laisvės statula. Gal atejo laikas ją pastatyti į buvusią vietą prie Kauno istorijos muziejaus?"

I Sovietų Sąjungos XIX partinę kongerenciją Maskvoje latviai ir estai komunistai pasiuntė per savo atstovus reikalavimus, kad būtų atstatytas šių valstybių suvereninės teisės. Į ją yra nuvykę ir 56 sovietinės Lietuvos komunistų delegatai. "Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio aktyvas" (pasirodo, yra susikūrusi ir tokia organizacija), pasiūlė, kad minėta konferencija svarstytų ir sprestų šiuos klausimus: Užtikrinti faktinę liaudies savivaldą, greta TSRS atkurti ir sąjunginių respublikų pilietinę, racionaliau reguliuoti tarprespublikinę gyventojų migraciją (kitais žodžiais, kolonizaciją rusais), lietuvių kalbą paskelbti sovietinės Lietuvos valstybine kalba, duoti autonomiškas teises švietimui ir nacionalinei kultūrai, užtikrinti gamtos išteklių ir ekologinių sąlygų efektyvią apsaugą. Spaudoje keliama balsa: paskelbti ištremtųjų gyventojų sąrašus, skelbti pavardes vykdžiusių represijas, "traukti juos teismo atsakomybėn, nes tai nusikaltimai prieš žmoniją".

Taigi vargšas "šunelis" laisviau loja. Bet ar ilgai taip bus?

VII Tautinių Šokių Sventė didingai praėjo liepos 3d. Hamiltone, Kanadoje, - praneša "Tėviskės Ziburiai". Šokių pasirodyme dalyvavo 10,000 žiūrovų, šoko daugiau kaip 2,000 šokėjų iš 8 kraštų, net pirmą kartą šokiuose dalyvavo iš Punsko jaunimo tautinių šokių ansamblis. Iš ryto iškilmingas Mišias atnašavo vysk. Paulius Baltakis su daugeliu kunigų. Pamaldose ir šventėje buvo perduoti Lietuvos kardinolo Vincento Sladkevičiaus sveikinimai.

Hobartas. Tasmanijos liberalas premjeras Mr Gray paskelbė staigmeną, pranešęs ministeriui pirmininkui Mr Hawk, kad Hobarto uostą siūlo sovietų žvejybos laivyno bazei ir jam esą nėra ko bijoti dėl šnipų, svarbu tik, kad Hobarto uostas uždirbtų daug pinigų iš sovietų žvejų, tik nežino, kad tie žvejai neturi dolerių ir tik po keletą beverčių rublių. Jis mano, kad sovietams čia reikia žvejoti, nes jiems nebeužtenka pagaunamų žuvų Ledinuotajame vandenyne, nei Ramiajame vandenyne, o Australijos pakrantų žuvis dar neišžvejotos.

Australijos transporto sunkvežiminių šoferiai buvo užblokavę kelius į visų valstijų sostines, reikalaudami iš valdžios sumažinti registracijos mokesčius, pakelti šoferiams algas. Po 5 dienų blokados baigė streiką, bet pagrasino, jei valdžia per porą mėnesių nepatenkins jų reikalavimus, tai vėl iš naujo užblokuos kelius, nepraleisdami prekių transportus į valstijų sostines. Pasibaigus tai blokada, Melbourne pradėjo streikuoti Shell benzino rafinerijos ir nuo liepos 18-tos pradėtas normuoti benzino pardavimas.

Reuterio žinių agentūra pranešė, kad komunistinė valdžia Estijoje įteisino nepriklausomos Estijos Trispalvę mėlyną, juodą ir baltą - vėliavą. Pagal tos agentūros informaciją, Estijos tautinės vėliavos įteisinimą birželio 15d. patvirtino Estijos aukščiausios tarybos prezidiumas. Įteisinimo įsakymą paskelbė savaitraštis "Maskvos Žinios". Estijos komunistinės valdžios ministras Arnold Gren priminė nepriklausomos Estijos Trispalvės spalvų reikšmę: mėlyna spalva simbolizuoja dangų virš Estijos, juoda spalva - Estijos žemę maltintoją, o balta spalva - Estijos viltį susilaikyti šviesios ateities.

Ankara. Pietų Europoje slenka karščio banga, nuo kurio jau mirė per 70 žmonių, ypač karščio pallesta Turkija, Graikija, Jugoslavija.

Vengrija reikalauja, kad sovietų tankai išbaidėtų namo. Sovietų Sąjunga Vengrijoje turi raudonosios armijos 65,000 karių, o visoje Rytų Europoje laiko įvairių ginklų su 750,000 karių.

Armėnijos sostinėje Jerevan jau 5 mėnesiai nesibaigia demonstracijos, streikai, reikalaujant Armėnijai sugrąžinti iš Azarbaidžano užimtą Nagorno-Karabakh sritį, kurią Azarbaidžanas okupavo per bolševikų revoliuciją. Maskva dar vis nesutinka grąžinti ir į Armėniją pasiuntė naujus raudonosios armijos dalinius.

Atėnai. Graikijos socialistų vyriausybė pareikalavo, kad Jungtinės Amerikos Valstybės savo bazes Graikijoje likviduotų iki 1990 metų ir pasišalintų iš Graikijos, nes dėl amerikiečių buvimo pyksta Maskva. JAV svarbi laivyno bazė yra Kretos saloje ir 20 mažesnių instaliacijų su 3,700 karinio personalo.

TEVISKĖS AIDAI
18 Henry St. Kensington. Vic. 3031. Tel. 376 7355

LEIDZIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius kun. Dr. P. Dauknyš. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$25, kituose kraštuose \$30. Atskiras numeris .50c Skelbimai už skilties vieną cm - \$1.50 c. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožiūra.

Published by Vincas Zemaitis
17 McMillan St. Clayton. Vic. 3169
President of the Lithuanian Catholic Federation

TEVISKĖS AIDAI

Kardinolo žodis

Kardinolas Vincentas Sladkevičius Vatikano radijo kaplyčioje liepos 3 d. aukojo šv. Mišias, transliuojamas į Lietuvą ir pasauliui, taręs savo pirmąjį žodį, kai jam popiežius Jonas Paulius II Sv. Petro aikštėje kardinolų, vyskupų ir didelės maldininkų minios akivaizdoje užmovė kardinoliškąjį žiedą. Mūsų kardinolui kilo neužmirštama Evangelijos scena apie mažąjį Zachiejų, kuris troško pamatyti Jėzų, bet negalėjo per minia, tai pats Jėzus jį iš medžio pasišaukė. Šis Evangelijos vaizdas, sako kardinolas, nuostabiai atspindi visos lietuvių tautos istorijoje, tiek ir jo asmeniniame gyvenime. Lietuvių tauta per daugelį metų troško pamatyti Jėzų. Pagoniškoji lietuvių religija liudija, kad lietuviui ieškojo Dievo, ilgėjosi tikrojo Dievo, garbino Dievą gamtos paslaptys, kuriose atspindi Dievo grožis, Dievo visagalybė ir išmintis. Deja, ano meto krikščioniškosios tautos lietuviams ne tik nepagelbėjo atrasti Jėzų, bet priešingai, net trukdė, užstojo Jėzų, panašiai kaip triukšmaujanti Jericho minia Zachiejui.

Svenčiant Lietuvos krikšto 600 metų jubiliejų, Popiežius rašė Lietuvos vyskupams: "Patekę tarytum tarp dviejų varžtų, tarp Rytų, iš kur spaudė slaviškos tautos, ir tarp Vakarų, iš kur veržėsi bauginantis Kryžiuotųjų ordinas, jūs protėviai jau XIII a. pradžioje sukūrė nepriklausomą valstybę, kuri ryžtingai gynė savo nepriklausomybę ir savo laisvę. Šios ypatingos politinės ir geografinės aplinkybės leidžia suprasti, kodėl lietuviui ilgą laiką priešinosi priimti kryžių iš tų, kurie prieš jus ejo su iškeltu kardu ir grasino jus pavergti".

Mūsų šventieji, kuriuos garbiname, sekame ir mylime, kaip šv. Kazimieras, palaimintas arkivyskupas Jurgis Matulaitis, nesuskaitomi kankiniai, mirę už tikėjimą, kuriuos minime su nuostaba ir pasiryžimu juos pasekti, visa tikinčioji tauta, kuri visuomet pasižymėjusi savo paprastu ir ištvėringu tikėjimu, jau 6 šimtmečius visiems ryškiai liudija, kad Dievas mūsų tautą lydi savo ypatinga malone. Naują šios palaimos ženklą mūsų katalikiškoji tauta įžvelgia ir vieno jos sūnų pakėlime į kardinolo garbę ir pareigas. Jis yra žemo ūgio, kaip Zachiejus, jaučiasi mažiausias visais atžvilgiais iš visų, kilęs iš neturtingų tėvų, per 24 metus ištremtas iš savo vyskupijos ir neturėjo ryšių su kitų vyskupijų ir kitų kraštų vyskupais. Visai su pagrindu visi mūsų tautiečiai lietuvių kardinolo paskyrimą laiko pačios lietuvių tautos pagerbimu ir iškilimu. Lietuvių kardinolo paskyrimas yra ženklas ypatingos Sv. Tėvo meilės bei palankumo Lietuvai. Tai mus visus giliai jaudina, guodžia ir stiprina. Gerai suprantu, kokia didelė atsakomybė ir kokie sunkumai manęs laukia. Matau savo slėpumą ir jėgų ribotumą. Tačiau pilnai pasitikiu, kaip kadaise Dovydas, ne ginklais, ne savo jėga, o Viešpačiu, nes Dievas man yra "uola ir tvirtovė".

Kardinolas paveda save ir Lietuvą Dangiskosios Motinos global. Pasikeltimo ženklai jau reiškiasi. Nužilgo džiaugsmas, kaip anuomet Kanos Galijoje įvykus pasikeltimo stebuklui. Kardinolas kviečia pasitikėti Marijos užtarimu, kai Viešpats numeta galūnes nuo sostų ir išaukština mažuosius.

Kardinolas V. Sladkevičius Romoje

Lietuvos kardinolas Vincentas Sladkevičius liepos 3 d. sekmadienio vakare aukojo Mišias Sv. Dvasios parapijoje Romoje. Visi kardinolų Kolegijos nariai, pagal nuo pirmųjų krikščionybės amžių veikiančią tradiciją, priklauso Romos Dvasiškajai "Praesbiterium Romanum". Dėl to popiežius kiekvieno kardinolo dvasinei global paskiria vieną Romos parapiją. Kardinolui Sladkevičiui buvo paskirta prieš keletą metų įsikūrusi Sventosios Dvasios parapija naujoje, vadinamoje EUR, miesto dalyje netoli didžiųjų sporto rūmų. Liepos 3 d. vakare įvyko kardinolo Sladkevičiaus ingresas - iškilmingas įėjimas - į jo global pavestą parapijos bažnyčią. Lietuvos kardinolą čia sutiko šios miesto zonos vyskupas rozminietis Clemente Riva, klebonas, kun. Giuseppe Marabelli, kiti parapijos kunigai ir didelis būrys tikinčiųjų, susirinkusių į vakarines Mišias. Po trumpo pasveikinimo tikintieji Lietuvos kardinolą prie altoriaus palydėjo ilgais karštais plojimais. Sekmadienio Mišias kardinolas Sladkevičius aukojo italų kalba. Drauge su kardinolu koncelebracijoje dalyvavo vyskupas Clemente Riva, vyskupas Vladislavas Michelevičius ir 12 kunigų, tarp kurių šeši lietuvių. Mišių metu itališkas giesmės giedojo Sventosios Dvasios parapijos jaunimo choras.

Po Evangelijos kardinolas Vincentas Sladkevičius pasakė pamokslą italų kalba: Mylimieji Kristuje, Ateinu šandien pas jus ne kaip turistą, ne kaip svečias, bet kaip vienas iš jūsų: kaip savasis. Mat, šv. Tėvas malonėje pavestį jus mano dvasinei global sventosios Romos Bažnyčios kardinolo titulu. Noriai prisilimu šį išpareigojimą - būti jums artimu, melstis už jus, aukotis ir aukoti visa jūsų dvasinei gerovei.

Ateju pas jus, kad trumpai pasimelsčiau su jumis; kad pamatytiau ir pasigrožėčiau jūsų nesenai pastatyta bažnyčia. Ji iškilo čia jūsų visų bendromis pastangomis ir duosiomis aukomis. Kiekviena šios bažnyčios plyta, kiekvienas gelžbetono kampelis yra liudijimas jūsų tikėjimo ir jūsų meilės Viešpačiui Dievui. Atsiradimas čia šios bažnyčios neabejotinai galvins bei stiprins jūsų tikėjimą ir jūsų privatumą bei viešą pamaldumą. Mano siela yra kupina džiaugsmo matyti jus čia šia iškilminga ir atmintina proga gausiai susirinkusius.

Man itin malonu matyti ir pasveikinti vaikučius. Jėzus kalbėjo ir sakė: "Leiskitė vaikučiams ateiti pas mane, nekludykite jiems. Nes dangaus karalystė priklauso kaip tik tokiems, kaip jie" (Lk 18, 16). Brangūs vaikučiai, atsiminkite, kad dangaus karalystė turi savo pradžią čia žemėje. Reikia pradėti gyventi ir veikti dėl dangaus bei dangui jau šiame pasaulyje, kaip tai moko Bažnyčia ir reikalauja mūsų tikėjimas.

Mano žvilgsnis ypatingu būdu krypta į jus, mieras jaunime.

Evangelijoje skaitome, kad kartą Jėzus, žveigdamas į vieną jį sekusį jaunuolį, jį pamilo (Mk 10, 21). Iš tikrųjų, Kristus myli jaunimą. Jis jį myli, kadangi jaunuoliai ir jaunuolės turi dar nepaželstas igitas ir dieviškas dorybes, kurios mums yra suteiktos dieviško Kūrėjo. Mielas jaunime, saugokite visomis išgalėmis šias dorybes - fizinį pilnumą ir dvasinį nekaltumą, nes tai yra didžiai brangus turtas, bet mes jį nešiojame, kaip išpėja šv. Paulius, moliniuose induose (2Kor 4, 7), todėl lengvai galime jį prarasti. Viešpats per savo Bažnyčią tiesia jums savo pagelbos ranką, kad padėtų jums apsaugoti nuo nuodėmės, kuri yra didžiausias ir pavojingiausias mūsų priešas.

Mano meilė ir mano karšta malda priklauso jums: tėvai ir motinos, krikščioniškos šeimos, jums darbo žmonės, jums įvairių profesijų ir tarnybų tikintiesiems, jums visiems šios parapijos nariams. Meldžiu ir melsiu Dievą, kad jis jus laimintų, gavindamas jumyse tikėjimą ir viltį geresnės ir šventesnės ateities. Jėzus savo begalinėje gerumo kalba į mus ir viečia prie savęs, tardamas: "Ateikite pas mane visi, kurie esate pavargę ir apsunkinti, o aš jus atgaivinsiu. Imkite ant savęs mano jungą ir mokykitės iš manęs, nes aš esu romus ir nuolankios širdies, o rasite savo sieloms atgaivą" (Mt 11, 28s).

Matau čia ir pagyvenusių bei senelių, kuriuos amžius lenkia prie žemės. Neprileiskite minties, lyg būtų ateiti jau niekam nenaudingi. Viešpats yra reikalingas visų. Ilgas amžius kaip tik yra ypatinga Dievo malonė, tikroji dovana. Pasaulis ir Bažnyčia yra reikalinga senųjų gyvenimo patirties ir jų maldų bei kančių.

Atvykau pas jus, kad jus palaiminčiau, kad su jumis pasimelsčiau jūsų ir mano intencijomis. Atvykau iš tolimo

krašto, iš mano mylimos Lietuvos. Tai maža tauta. Ji neturi laisvės. Ji eina kryžiaus keliu. Bet ji yra gyva. Ji turi savo turtinę kultūrą ir savo nepalaužiamą katalikišką tikėjimą bei ištikimybę Apaštalių Sostui. Garsusis Skandinavijos rašytojas F. Ibsenas pagrįstai yra parašęs: "Tauta, nors ir maža būtų, per kančias išauga į didelę!" Mano tėvynė ir Bažnyčia mūsų Lietuvoje, tiesa, kenčia, bet nepalūžta ir drąsos bei vilties nepraranda. Priešingai, didžiuojasi ir su giliu tikėjimu kartuoja su šv. Paulium: "Visai esame slegiami, bet nesame sugniuždyti; svyruojame, bet neprarandame vilties. Esame persekiojami, bet nesame apleisti; parblokti, bet nežuve. Mes visuomet nešiojame savo kūne Jėzaus merdėjimą, kad ir Jėzaus gyvybė apsireikštų mūsų kūne" (2Kor 4, 8s.).

Šiandien visas pasaulis prisimena katalikišką Lietuvą ir stebisi mūsų tautos giliu tikėjimu. Ir šis tikėjimas yra išbandytas ir įrodytas mūsų kankinių krauju, ir mūsų išpažinėjimu nesuskaitomomis kančiomis.

Naudojuosi šia proga, kad būdamas tarpe jūsų padaryčiau jus tam tikra prasme mūsų kančių dalyviais, bet taipgi dalininkais mūsų kenčiančios Bažnyčios dvasinių laimėjimų. Trokštu ir meldžiu Viešpatį, kad jūsų ir mūsų meilė ir ištikimybė Kristui ir jo Bažnyčiai susijungtų bei susilietų į vieną galingą "Credo-Tikiu" ir į bendrą tikėjimo šauksmą siekiantį dangų: "Viešpatie, aš tikiu! Padaryk, kad daugiau tikėčiau! Viešpatie, tu žinai, kad tave myliu visa savo siela, visomis savo jėgomis. Padėk man, kad mylėčiau tave vis daugiau! Marija, Svenčiausioji mūsų Motina, malonėk perteikti šią mūsų maldą savo dieviškam Sūnui, Jėzui Kristui!"

Lietuvių Radijo Tarnyba Vatikane

Kardinolo V. Sladkevičiaus priėmimas Vatikano soduose

Birželio 28 d. pavakare Vatikano soduose buvo surengtas priėmimas naujai Popiežiaus paskirto Lietuvos kardinolo Vincento Sladkevičiaus garbei. Kardinolą pasveikinti susirinko keli šimtai svečių. Vatikano valstybės sekretorius kardinolas Casaroli, kiti kardinolų kolegijos nariai, Romos kurijos atstovai - vyskupai ir prelatai, tarp jų Bažnyčios Viešųjų reikalų tarybos sekretoriaus pavaduotojas prelatas Audrys Backis, užsienio kraštų diplomatai, daug italų Lietuvos bičiulių, į Konsistoriją atvykę lietuviai iš Jungtinių Amerikos Valstijų, Federacinės Vokietijos ir kitų kraštų, Romos lietuvių bendruomenė. Svečių buvo taip pat trys lietuvių vyskupai: Arkivysk. Paulius Marcinkus, vyskupas emeritas Antanas Deksnys ir iš Jungtinių Amerikos Valstijų atvykęs vyskupas Paulius Baltakis.

Tarp lietuvių pasauliečių buvo Lietuvos diplomatinis atstovas prie Vatikano Lozoraitis junioras, Vyriausiojo Lietuvos išlaisvinimo komiteto pirmininkas Dr. Bobelis, Ateitininkų Federacijos pirmininkas Polkaitis, Vėlių organizacijos pirmininkas Stukas ir kiti. Visi svečiai kardinolą Sladkevičių nuoširdžiai pasveikino, palinkėdami, kad su Dievo palaima toliau dirbtų Lietuvos Bažnyčios, jos tikinčiųjų ir visos lietuvių tautos gerovei.

Italijos laikraščiai, pranešdami apie antradienį įvykusias naujų kardinolų paskyrimo iškilmes, ypatingai paminė Lietuvos kardinolą Vincentą Sladkevičių. Laikraščiai, atkreipdami dėmesį, kad tai pirmas Lietuvos kardinolas moderniais laikais, pastebi, kad Konsistorijos iškilimų metu, pranešant naujųjų kardinolų pavardes, Vincentas Sladkevičius susilaukė ilgiausių plojimų. LRTV

Jaltos išdavimų paslaptys

Pagal Amerikos ir Anglijos įstatymus visi pereinio karo metu padaryti sovietų nauda išdavikiški nutarimai buvo slepiami nuo visuomenės akių 30 metų. Tik dabar istorikai ir rašytojai pradeda pamazų prileisti prie tų slaptų archyvų.

Istorikas A. Bliss Lane, savo knygoje "I saw Poland betrayed - Aš mačiau Lenkijos išdavimą" - atidengia kelias Jaltos susitarimų nešvarias paslaptis. Jis įdomiai aprašo kaip Jaltos konferencijoje karo metu buvo sovietams užleista netik Lenkija, dėl kurios neva tai ir karas buvo pradėtas, bet ir visa Rytų Europa. Daugiausia po Lenkijos jo aprašymai liečia Cekoslovakijos išdavimą.

Kadangi išduodant Stalinui Rytų Europą, kartu buvo pradžudytą ir Lietuvos laisvę, todėl pravartu ir mums susipažinti su jų nutarimais.

1945 m. pradžioje garsusis amerikiečių generolas Patton su savo šarvuotųjų armija pralaužė vokiečių frontą ir gliaul įsiveržė į Pietų Vokietiją. Gen. Patton veržimasis buvo toks greitas, kad jis atsidūrė Cekoslovakijoje ir Pilsen mieste, apie 50 km nuo Prahos įkūrė savo štabą. Sekančią dieną vienas pulkininkas gen. Patton armijos žvalgybos karininkas sėdo į jeepą ir nuvažiavo į vokiečių valdomą Prahą. Vokiečių generolas, kuris vadovavo čekų sostinės gynybai, su džiaugsmu priėmė pulkininką ir rodydamas žemėlapi sako: "Žiūrėk, rusai dar yra toli ir tebekariauja su slovaksais. Mes kviečiame gen. Patton ateiti ir užimti miestą, kurį mes jums perleisime be kovos".

Pulkininkas su džiaugsmu išskubėjo į Pilsen pranešti džiugią žinią savo generolui. Sužinojęs apie tai gen. Patton, tuojau pranešė savo viršininkui gen. Eisenhoweriui, kad rytoj rytą jis žygiuos į Prahą, bet iš Eisenhowerio štabo atėjo griežtas įsakymas uždraudžiantis toliau žygiuoti ir reikalavimas visai pasitraukti iš Cekoslovakijos ir ją

Rašo Alb. Počius

užleisti sovietams, nes taip buvo Roosevelt, Churchill ir Stalino susitarta Jaltoje.

Kadangi rusų gen. Malinovski buvo įklimpęs Slovakijoje, tai Prahą užimti buvo pasiūstas Berlyno fronto gen. Koniev, kuris triumfaliskai įžygiavo į čekų sostinę, o gen. Patton šarvuotųjų armija turėjo pasitraukti. Berlyną, Vieną, ir Prahą galėjo lengvai Sąjungininkai užimti, bet dėka išdavikiškų susitarimų Jaltoje, visa Rytų Europa ir pusė Vokietijos buvo atiduota sovietams.

Gen. Patton nepaprastai griežtai priešinosi prieš visas Stalinui daromas nuolaidas ir rusų generolų tiesiog neapkętė, lakydamas juos sužvėrejusiais sadistais. Tarp Amerikos politikai vadovaujančių komunistų ir svetimaucijų kilo tiesiog panika, kada sužinojo, kad jo armijos karininkai, kalbėdami apie Vokietijos nugalėjimą, pradėjo viešai kalbėti: "Mes paskerdėme klaidinga klaulę".

Tada buvo slapta nutarta gen. Patton atsikratyti. Atleisti nebuvo priežasties. Arestuoti irgi negalima, nes tai pats narsiausias ir gabiausias generolas, todėl buvo nutarta suorganizuoti nelaimingą atsitikimą, kad jis nepagadintų jų gerus santykius su Stalinu ir negadintų jokios politinės linijos neturinčiam gen. Eisenhoweriui jo silpnus nervus.

1945 m. lapkričio 11 d. gen. Patton buvo iškvieistas neva tai pastarimui į vyriausią štabą. Pakelyje jo laukė kelios pasamdytos žudikų grupės. Vienoje vietoje sunkvežimis trenkė į gen. Patton jeepą, bet jo vietoje neužmušė. Sanitarinei mašinai vežant generolą į ligoninę, už kelių kilometrų kitas sunkvežimis trenkė į sanitarinę mašiną ir čia galutinai garbingas generolas buvo užmuštas.

Kada prieš metus Hitleris nužudė gen. Romelį, tai bent iškilmingai palaidojo, o gen. Patton nužudžius,

neleido iškilmingai palaidoti jo armijos narsųjų karių kapinėse ir giminės išsivežė jo karstą į Ameriką.

Daugumas autorių ir dalyvių rašydami apie Jaltos susitarimus pastebi, kad Vakarų atstovai neprilygo Stalino saktumui. Prezidentas Rooseveltas buvo žemiau juosmens paraližuotas ir galėjo judėti tik vežimėlio pagalba. Jis dėl skausmo buvo priverstas visą laiką imti vaistus ir nuo jų buvo nuolatos apsvaigęs, negalėdamas blaiviai galvoti. Rašoma, kad anglų atstovai irgi buvo apsvaigę nuo rusiškos vodkos, kurią jiems Stalinas visai nesigailėdamas pylė stiklinėmis, tačiau pats Stalinas derybų metu gerė tik gazuotą vandenį.

Kitoje knygoje, kur aprašoma jau po karo įvykusią Potsdamo konferenciją tarp Stalino, Trumano, Churchill ir Atlees, autorius stebisi gen. Eisenhowerio naivumu. Konferencijos metu Stalinas, rodydamas į ant stalo patiestą Vokietijos žemėlapi, paklausė ar jums užteks 30 km pločio koridorius pagal šią greitkelį susisiekti su jūsų zonomis Berlyne? Trumanui nieko nesusigaudant už jį atsakė gen. Eisenhoweris: "O kam tas koridorius mums reikalingas, juk mes visi esame draugai ir sąjungininkai". Sakoma, kad Stalinui iš nustebimo, beveik pypkė iš dantų neiškrito ir gen. Zukovui tyliai sumurmėjo: "Aš tam žmogui ir leitenantui laipsnio neduočiau". Matome, kaip lengvai Vakarai prarado tiesioginį priejimą prie Berlyno ir dabar priklauso nuo rusų malonės.

Londonas. Slaurės jūroje nuo kranto 200km. liepos 8d. sprogo alyvos grėžimo bokšto platforma, kuri kalinavo apie pustrėčio bilijono dolerių. Per sprogimą į virsų šovė ugnies liepsnos, matomos net už 100 kilometrų. Platformoje tuo metu buvo 232 vyrai, kurių 167 žuvo liepsnose, nuo ugnies išsigelbėjo tik 63 vyrai, kiti smarkiai apdege, kol spėjo išokti į jūrą.

Religiname Gyvenime

Maskvoje Ukrainiečių Katalikų Bažnyčios 45 asmenų delegaciją priėmė Sovietų Religijos Reikalų Taryba, kuriai pateikė prašymą užregistruoti 15 ukrainiečių religinių bendruomenių, kurias Stalinas buvo panaikinęs ir iki šiol veikia katakombų sąlygomis. Užsienio spaudos agentūros atkreipė dėmesį, kad tai pirmasis kartas, kai panaikintos Ukrainiečių Katalikų Bažnyčios delegacija buvo priimta. Delegaciją sudarė ukrainietis katalikų vyskupas Ivan Marghitich, 6 kunigai ir 38 pasauliečiai.

Sovietų Sąjungoje šiais metais numatoma išplatinti apie 650,000 Sv. Rašto ir kitų religinio pobūdžio knygų. Knygas parūpino Sv. Rašto leidimo draugija Stuttgarte, Vakarų Vokietijoje. Draugijos atstovas pranešė, kad per pastaruosius 10 metų į Sovietų Sąjungą tegalima buvo pasiųsti tik po 50,000 Sv. Rašto egzempliorių. Visi leidiniai stūdomi veltui, spausdinimo išlaidas padengia privatos asmenys.

Sventasis Tėvas šiomis dienomis pranešė, kad artimiausiu laiku paskelbs specialų dokumentą apie moters orumą, jos pašaukimą ir valdymą Bažnyčios ir žmonijos gyvenime. Popiežius pažymėjo, kad parengė šį dokumentą atsiliepdamas į paskutinio vyskupų Sinodo dalyvių pageldivimą, kad Marijos Metų proga Bažnyčios vardu būtų išryškintas moters vaidmuo.

Popiežius Jonas Paulius II pirmadienio vakare atidarė parodą "Marijos veidas mene", kurią didžiuliuose Venecijos romuose Romos centre surengė Marijos Metų organizacinis komitetas su Italijos kultūrinių ir aplinkos vertybių ministerija. Ties meno kūrinių mum atveria ir atskleidžia Marijos asmens grožį, kuris stebuklingu būdu yra susijęs su Dievo įsikūnijimu ir žmonijos Atpirkimu.

Sventasis Raštas visada buvo ir dabar yra labiausiai pasaulyje skaitoma knyga. Kaip praneša pasaulinė Biblinė Sąjunga, nuo Sv. Rašto pirmojo spausdinto leidimo pasirodymo 15-tame amžiuje iki šių dienų, Sv. Raštas buvo atspausdintas 1884 kalbomis ir tarmėmis. Pilni Sv. Rašto leidimai pasirodė 303 kalbomis. Sv. Raštas buvo išsilaikęs arba dalimis atspausdintas 537 Afrikos kalbomis, 470 Azijos kalbų, 288 Okeanijos tautų kalbomis ir 186 Europos kalbomis.

Vengrijos vyskupų konferencija šiuos 1988 metus paskelbė vengrų valstybės įkūrėjo šv. Stepono jubiliejais metais, atžymint jo mirties 950 metų sukaktį. Jau nuo pat metų pradžios Vengrijos vyskupijas ir parapiljas lanko šventojo relikvijos. Pagrindinės šv. Stepono jubiliejinių metų iškilmes įvyks rugpjūčio 20d. Budapešto katedroje ir jų metu bus iškilmingai atnaujintas vengrų tautos paaukojimo Švč. Mergelei Marijai aktas.

Cekoslovakijoje milicininkai, kaip praneša Vatikano radijo dienraštis, nutraukė be valdžios leidimo šeštadienį Prahoje vykusį tarptautinį seminarą žmogaus teisių ir taikos klausimais, kurį surengė Cekoslovakijoje veikiantis žmogaus teisių gynybos sąjodis "Chartija 77". Milicininkai, įsibrovę į privatų butą, kuriame buvo susirinkę seminaro dalyviai, 19 čekoslovakų sulaukė, o 32 svetimsaliam iš 13 įvairių kraštų, įsakė tuoj išvykti iš Cekoslovakijos.

□ Members of the Lithuanian community gather with Father John Heaps, Episcopal Vicar for Immigration, following the High Mass celebrating the golden jubilee of priesthood for Monsignor Pertras Butkus.

Sydney "The Catholic Weekly" mini Prelato Petro Butkaus MBE Kunigystės 50 metų Aukso Jubiliejų. Nuotrauka prie St. Joachim bažnyčios laiptų. Priekyje mergaitės pasipuodusios tautiniais robais laiko Jubilėjaus progą Sv. Tėvo atsiųstą Apaštalinį Palaiminimą, kitos dvi mergaitės ant pagalvėlės Prelato garbės ženklus. Šalia mūsų Prelato Sydney Arklyskupijos Generalinis Vikaras ir Imigracijos Vikaras - Vyskupas Dr. John Edward Heaps MBE, St. Joachims parapiljos kunigai ir lietuvių jaunimas.

Režisieriaus A. Butavičiaus naujas laimėjimas

Apie mūsų tautietį Algį Butavičių, kuris nuo 1983 m. vadovauja Noarlanga College and Grassroots Community teatrui (Port Noarlanga) miestelis netoli nuo Adelaidės mūsų spaudoje jau buvo minėta.

Laimėjęs Australijos Winston Churchill meno stipendiją ir apkeiliavęs abu pusrutulius, jis su kiekvienu nauju pastatymu vis labiau traukia į save teatrų kritikų dėmesį. Jo režisūra savotiška, naujoviška, lygiai savotiški ir jo parenkami scenai veikalai.

Propaguoja ir australų dramaturgus, pastaroju pvz. laiku pastatė Jack Hibbert "Diamoola", kuriame vaizduojamas Viktorijos miestelio gyvenimas ir "Les Darcy Show", paremtas boksiningo biografija, David Williamson "The Removalists" ir "The Club", Eleanor Witcombe veikalą paremtą Australijos istorija, aprašant konviktus, aborigenus ir kt.

Mums, tautiečių būreliui, teko manyti jo puikiai surežisuotą A. Čechovo "Vyšnių Sodą", vėliau stiprų išpūdį paliko Megan Terry "Viet-Rock" parašytas atgrasinti nuo karų, pademonstravus karo baisenybes ir karo pasekas, ir birželio 17 d. dalyvavome savotiškame veikalė apie „arklius“, sukurtą Mark Rozovskio pagal L. Tolstojaus apysaką "Holstomer" - rusų kalboje tas reiškia didelį medžiagos matą, o šiuo atveju - didelį žingsnį. Angliškai užvardinta "Strider" (Ristūnas).

Veikalo autorius M. Rozovsky yra rašytojas, dramaturgas, filmų scenarijų kūrėjas, televizijos režisierius ir muzikas.

Gimęs 1937 m. Maskvoje, jis ten 1958 m. įkūrė 650 vietų eksperimentinį teatrą, dirbdamas su universiteto studentais.

Paėmęs pagrindan L. Tolstojaus apysaką, daug įnešė savo kūrybinės fantazijos, parašęs lyg savistovą vaidinimą, kurio pagrindinis veikėjas-keršas, senas arklys, "Strider", bet to arklio monologai yra autentiški L. Tolstojaus apysakos, juose atspindimi paties autoriaus (L. Tolstojaus) pasaulėžiūra, gyvenimo filosofija ir nuosavybės teisės samprotavimai, senam arkliui perėjus daugelio savininkų rankų.

M. Rozovskio veikalas sukelė sensaciją 1979 m. Hamburgo Teatrų Festivalyje - "Theatre of the Nations" ir vėliau Avignon Festivalyje, kuriuose dalyvauja įvairių kraštų dramaturgai su savo kūryba savo krašto kalboje. Po to "Strider" perėjo daugelio Europos teatrų scenas, buvo rodomas Japonijoje, JAV ir Anglijos teatruose.

Tai nėra sovietinio tipo kūrinys, jame jokios propagandos, tuo lyg ir patvirtindamas svarius Sovietų Sąjungos pakeitimus, atleidžiant kūrybinius varžtus porevoliucinio laiko. Jame atvaizduoti skaudūs išgyvenimai būtybės, skirtingos nuo bendros minios.

A. Butavičius suruošė jo premjerą, australams, pastatęs keturis spektaklius.

Vienuolika jo auklėtinių perteikė žiūrovams šį idomų ir originalų veikalą, nors autoriaus yra pažymėti 17 dalyvių, tačiau kai kuriems skiriama po keletą vaidmenų.

Muzikos palyda: elektroninis piano, viola, mušamieji, barškalai puikiai jungėsi į harmoningą vienetą su veikalo siužetu, o arklių lenktynių scenose panaudoti tarškalai sudarė iluziją bėgančių arklių.

Scenos gilumoje arklidė, ant grindų pabarstyti šiaudai, arkliams pertvaros. Tas scenovaizdis abiem veiksmams, o vaidyba vyksta scenoje. Fortepionui grojant "uvertiūrą" išbėga arkliai imituodami būdingus arkliams

judesius, kilnodami uodegas ir sustoja arklidėje.

Pagrindis veikėjas - senas arklys juodų, rudų ir baltų plėmų, lieka avanscenoje. Puikiai įsisavinęs arklio judesius, muistymąsi ir žvengimą, veikalo eigoje atpasakoja savo likimą. Būdamas keršas, jis skiriasi nuo savo bandos, nuo kitų arklių, kurie iš jo šalposi, neapkenčia ir spardo, nors savo jaunystėje, priklausydamas turtingiems savininkams, jis pasižymėdavo ypatingu greičiu, ne kartą laimėdamas lenktynes. Žiūrovų dėmesį į save sukoncentravęs, tą seną arklių puikiai "sukūrė" Michael Hammer, geri buvo ir kiti atlikėjai, sudarydami drausmingą ansamblį.

Siu metų liepos 28 d. suėjo jau penkeri metai nuo P. Rūtenio mirties, tad apžvelkime to menininko nueitą gražų ir platų dainos ir vaidybos kelią.

Gimė 1918 m. Rygoje. Tėvams persikėlus į Lietuvą, Paulius baigęs gimnaziją įstojo į karo mokyklą. Ją baigė prieš pat Vilniaus atgavimą, jaunesniojo leitenanto laipsniu. Tačiau kariška tarnyba nebuvo jo gyvenimo pašaukimas. Jo siekliai krypo į muziką ir į teatrą.

Iš savo balsingų tėvų buvo paveldėjęs gražų, stiprų baritono balsą. Lavino jį pradžioje Kauno Konservatorijoje pas pedagogą operos solistą Joną Butėną. Vaidybos meno pradus gavo Kauno Dramos studijoje. Jo pirmieji scenos sėkmingi žingsniai atmintini iš jo debiuto Kauno teatre muzikinėje dramoje "Mažasis rūmų koncertas", dalyvaujant jo partnerei Zalinkavicaitei-Petrauskienei ir, neklystant galima tvirtinti, kad normaliomis gyvenimo sąlygomis, jis, be abejoj, ir toliau sėkmingai tęstų sceninį darbą Lietuvos teatruose.

Tėvynę palikęs 1944 m., išėmė vėjų blaškomas, ir toliau tęsė vokalinės studijas: Austrijoje, Vienoje pas garsų solistą Jurių Jurenjevą, Vokietijoje, Stutgarde pas žinomą dainavimo pedagogę Charlotte Berikoven. Bestudijuodamas dainavo Insbruko operoje, Austrijoje operečių teatre

Paulius Rutenis

"Raimund". Vėliau su buvusia operos soliste Prane Radzevičiūtė koncertuodamas apkeiliavo išėmė daugelį pabėgėlių stovyklų.

Iš lietuvių solistų pirmas atvyko į Australiją ir 1949 m. surinkęs teatro mylėtojų būrelį, suorganizavo Adelaidėje "Lietuvių Scenos mylėtojų" grupę, surežisavęs Gemecke-Koolen "Pirmąjį skambutį", S. Ciurlionienės-Kymantaitės "Aušros sūnų", Stasio Santvaro "Kaimynus" ir A. Skėmos "Zivilę", (vėliau tą grupę perėmė atvykęs į Australiją J. Gučius).

Su daina ir skaitymais Paulius buvo nuolatinis dalyvis tautiniuose parengimuose, bet jo nerami siela blaškė jį po platųjį Australijos žemyną. Salla įvairių kasdieninei duonai uždirbti darbų, jis stengėsi prasimusti į profesinį meno darbą, tad įsikūręs 1956 m. Melbourne ilgesnį laiką gastroliavo su australų "Lėlių teatro" grupe ir su australų aktorijų grupe veikale iš kompozitoriaus Eduardo Griego gyvenimo "Norvegijos daina".

Pasukęs į Sydney, 1966 m. išlaikė konkursinį egzameną į tuometinę Sydney Elizabeth Trust Opera (dabartinė-Australian Opera) ir buvo priimtas į chorą "comprimario" teisėmis, t.y. su teise dainuoti mažas partijas ir dubliuoti

pasikeičiant rolėmis tarp arklių ir žmonių.

Adelaidės didieji laikraščiai "The Advertiser", "The News", ir "Sunday Mail", patalpino užgriaučius atsiliepimus, pavadindami spektaklį "A HIT", pažymėdami, kad A. Butavičius yra lietuvis ir visi trys idėjo jo nuotraukų.

Teko nugirsti, kad režisierius A. Butavičius gavo iš Vilniaus "Tėviškos D-jos" kvietimą apsilankyti Lietuvoje ir susipažinti su tenyksių teatrų veikla.

Be to, galima pridurti, kad eina pasitarimai tarp Adelaidės "Valdilos" teatro ir A. Butavičiaus, dėl jo pastatymo su "Valdilos" aktoriais A. Mickevičiaus "Vėlnes".

A. Binkevičiūtė-Gučliuvienė

didesnes. Čia jis atliko sekančias roles; Puccini operose: "Bohema" - Benois vaidmenį, "Tosca" - Kalėjimo sargą ir "Mergelė iš Ausksinių Vakarų" - Billy Jack Rabbit rolę. Donizetti operoje "Don Pasquale" dainavo notarą.

Australų operai ruošiant spektaklius originalia kalba, Paulius, geras mokėdamas vokiškai, ruošdavo artistus atlikti partijas vokiečių kalba. Operai gastroliuojant po Australiją, Paulius bematant užmegždavo ryšius su tautiečiais, dalyvaujamas su daina ir skaitymais koncertuose, todėl jam duotas "Skrajojancio Valdilos" vardas yra visai pateisinamas.

Nesvetimas jam buvo ir dainavimas per radiją. Jo gražus balsas skleidėsi per Stutgardo, Adelaidės, Melbourne ir Sydney mikrofonus. Pasirėškė jis ir kaip dramaturgas. Iš jo trijų parašytų scenai veikalų, jo "rimta komedija" - "Monika" buvo pastatyta Sydneyje lietuvių teatre "Atžala", kuriame jis ilgus metus reiškėsi kaip aktorius ir režisierius.

Be to, Sydneyje suorganizavo moterų balsų liaudies dainų ansamblį "Sutartine", kuris iki šių dienų sėkmingai dainuoja.

Jo sėkmingą ir lietuviams naudingą plačiąją veiklą nutraukė negalastinga liga. Išdirbęs Australijos operoje 15 metų, 1981 m. turėjo iš jos paštraukti. Tačiau ir tada, klek galėdamas, neapleido lietuvių kultūrinių renginių, kuriuos praturtindavo savo dalyvavimu, tik jau negalėdavo...dainuoti!

1983 m. liepos 28 d. jam sulaukus 65 metų, Juodasis Angelas išvedė jį į Anapilį, bet jo kultūringa, šilta ir draugiška asmenybė paliko gražiausius prisiminimus visiems jį pažinojusiems.

A. Binkevičiūtė-Gučliuvienė

Tautinių šokių šventė liepos 3d. Po vyskupo P. Baltakio OFM iškilmingu Mišių, Hamiltono lietuvalės padeda valnikus, perjuostus Lietuvos Trispalvėmis prie Kanados Zuvusių karių paminklo.

Foto: Algimantas Zilinskas.

Gražuliui Gresia Mirtis

Vilnius, birželio 23d. Lietuvių Informacijos Centrai iš Lietuvos praneša, kad Pravieniškių lageryje įkalinto Petro Gražulio sveikatos būklė yra labai sunki, kad jo gyvybė "kabo ant plauko". Jis jau antrą kartą iš eilės pasodintas karceryje, kur jis žadėjo protesto ženklais badauti. Lagerio viršininkas, stalinistinių pažiūrų ir metodų pulk. Arlauskas, yra pasakęs, "dėl to, kad Petras Gražulis karceryj supus, Sovietų Sąjungos ir JAV santykiai nepablogės". Gražulis buvo nuteistas vasario mėn. 10 mėn. bausmė už atsisakymą tarnauti sovietinėje armijoje. Jis buvo baudžiamas pašaukimu į karinius apmokymus už dalyvavimą taikingose demonstracijose. Pateikiame atsisakymo pilną tekstą.

SOSI SOSI SOSI SOSI

Kreipimasis į viso pasaulio geros valios žmones ir į Tarptautinę Amnestiją, Helsinkio baigiamojo akto grupes, Kestono koledžą GELBEKITE PETRĄ GRAŽULI!

Petras Gražulis, aktyvus kovotojas už religijos ir tautos laisvę, už tai sovietinis teismas nuteisė jį 10 mėnesių kalėti. Suprantama dabar nebe Stalino laikai, todėl tikrąjį nuteisimo priežastį teko užmaskuoti taip vadinama kareiviška priežastimi. Teismo salėje su Petru buvo susidorota ne tik juridiskai, bet ir fiziškai. Vilniaus Lukiškių kalėjime papulk. Adomaitis pareikalavo iš Petro, kad paneigtų pasauliui pasklidusią žinią apie susidorojimą su juo. Jei tuo nepadarysias grasino lageryje atiduoti jį kaip auką homoseksualistams. Petras Adomaitis reikalavimo neįvykdė, todėl Adomaitis grąšinimas tapo realybe. Sovietiniuose lageriuose homoseksualistai kalinių tarpe labai niekinami. Bendros kalinių masės sunkiomis ir vieningomis pastangomis po Stalino mirties buvo iškovota, kad homoseksualistai būtų apgyvendinami atskirose patalpose, valgykloje sėdėtų prie atskirų stalų, naudotųsi atskirais indais, ir t.t. Lagerio čekistai pareikalavo, kad Petras valgykloje sėdėtų prie homoseksualistų stalo. Petras atsisakė. Už tai buvo uždarytas į karcerį, kur paskelbė bado streiką. Karceryje jau sėdi antrą kartą iš eilės. Bado ir badėjimo veiklos išdavoje Petro gyvybė pakibo ant

plauko. Prisimindami Stalino, ir dar persitvarkymo laikais lageryje nukankintus — poetą Vasilių Stusą, rašytoją Anatolij Marchenką — negalime nesijaudinti dėl savo brolio ir bičiulio, tauraus kataliko ir Lietuvos patrioto, Petro Gražulio likimo. Bet mes vieni esame bejėgiai jam padėti. Jį išgelbėti gali tik pasaulio visuomenės skubus ir energingas įsikišimas. Todėl ir šaukiame, maldaujame, viso pasaulio gerieji žmonės, gelbėkite Petrą Gražulį! Jūs savo energingais protestais išgelbėti galite ir jį, tikimės, tai padarysite.

Petro Gražulio lagerio adresas: Lietuva, Kaunas, OC. 12,8-21

Pasirašė glimnės ir Petrą gerai pažįstantys draugai
Broliai ir kunigai Antanas ir Kazimieras Gražuliai,
Kun. Vytautas Prajara,
Kun. Leonas Kalinauskas,
Kun. Jonas Kastytis Matulionis,
Kun. Viktoras Aukštakalnis,
Kun. Edmundas Atkočiūnas,
Kun. Rokas Puzonas,
Liudas Simutis,
Bronė Valaitytė,
Javyga Biellauskienė
Marytė Gudaitytė
Liudvika Kelpšienė,
Katerina Zukienė,
Robertas Grigas,
Saulius Kelpšas,
Nijolė Sadonaite,
Aldona Raižytė,
Regina Buzienė,
Ona Rutkauskienė ir kiti.
Iš viso 150 žmonių.
Žinia gauta per Lietuvių Informacijos Centrą Brooklyne

Išleido tik vieną

Estijoje yra išlaisvintas žmogaus teisių gynėjas Mart Niklus. Jis atgavo laisvę aukščiausiajam teismui sumažinus jam paskirtą bausmę nuo dešimties ligi šešerių metų. Mart Niklus buvo suimtas 1979 metais ir nuteistas 1981 m. Prieš ketverius metus kalėjime jis paskelbė bado streiką, protestuodamas dėl to, kad pasimatymuose su motina buvo verčiamas kalbėti rusiškai. Spaudos agentūros praneša, kad Estijoje dabar yra peržiūrima kito įkalinto esto žmogaus teisių gynėjo - Enn Tarto - byla. 49-nerių metų amžiaus darbininkas Enn Tarto buvo nuteistas už dalyvavimą Helsinkio nutarimų vykdymui remti visuomeninėje grupėje. LRTV

Australijos Lietuvių Jaunimo Sąjunga pristato naują muzikalinį vienetą.

"SVAJONIŲ AIDAI"

Koncertai

Canberros Lietuvių Klube - šešt. liepos 30 d. 7 val. vak.
Sydneyaus Lietuvių Klube - sekm. liepos 31 d. 2.30 val. p.p.
Geelongo Lietuvių namuose - sekm. rugpjūčio 7 d. 2.30 val. p.p.
Melbourne Lietuvių namuose - sekm. rugpjūčio 14 d. 2.30 val. p.p.

Koncertų metu bus galima išgylti "Svajonių Aidų" naują plokštelę.

Bilietai \$8 (vaikams veltui)
Iki malonaus pasimatymo!

Melbournas

A.A. Kristina Geštautaitė

Virš dviejų metų žiaurios ligos iškankinta Kristina, Leono ir Jūratės Geštautų duktė, mirė gegužės 31d., vos suejusi 22 metams. Ji buvo gabi jaunuolė, baigusi Our Lady of Sacret Heart gimnaziją. Mokslą tęsė Burnley Sodininkystės koledže. Ji labai mėgo gamtą ir jautėsi laimingiausia išvažiavusi už miesto ribų. Mėgo muziką ir poeziją, kurią ir pati kūrė. Jai patiko sportas, buvo gera plaukikė ir čiuožėja. Būdama drąsi mergaitė, išmoko labai gerai jodinėti ir laimėdavo daug dovanų už gerus pasirodymus.

Kristina tikėjosi pamatyti Europą ir tėvelių tėvynę Lietuvą, kurią jos mama nespėjo geriau pažinti prieš karo audros išbloskimą į svetimas žemes.

Kristina paliko giliame skausme tėvelius, močiutę Augustauskienę, brolių Vytautą su žmona, sesutes Julytę ir Angelę.

Išsekis ramybėje, mylima dukrelė, te tavo kancija atidaro tau dangaus vartus. - Močiutė.

Geelongas

Apylinkės susirinkimas

Rugpjūčio 14d, sekmadienį, 2 val p.p. šauklams ALB Geelongo Apylinkės visuotinis susirinkimas Geelongo Lietuvių Bendruomenės salėje. Jeigu nustatytu laiku nesusirinks reikalingas narių skaičius, tai toje pačioje vietoje pusę valandos vėliau bus šauklamas antras susirinkimas, kuris bus teisetas bet kuriam narių skaičiui esant. Darbotvarkė: Susirinkimo atidarymas, prezidiumo sudarymas, darbotvarkės papildymas, praeito susirinkimo protokolo skaitymas, pranešimai: pirmininko, išdėtininko, kontrolės komisijos, garbės teismo, organizacijų, diskusijos dėl pranešimų. Rinkimai: mandatų komisijos, Apylinkės valdybos, kontrolės komisijos, garbės teismo, dviejų atstovų į ALB Krašto tarybos suvažiavimą Adelaidėje. Klausimai, sumanymai, s-mo uždarymas. Maloniai kviečiami visi Geelongo ir apylinkės lietuviai šiame susirinkime dalyvauti.

Geelongo Apylinkės Valdyba

Romą pasiekė žinia, kad liepos 1d. Vakarų Vokietijoje mirė Mainz kardinolas Volk, 85m. amžiaus, pagarsėjęs teologas. Vėlonis kardinolas Volk buvo nuoširdus Lietuvos bičiulis, visada domėjosi Lietuvos ir jos Bažnyčios padėtimi, rūpinosi Vokietijoje iškūrusių lietuvių reikalais.

Sydnejus

Minėjome Darius ir Girėną

Liepos 10d. Lietuvių Klubo patalpose Sydneyaus apylinkės valdybos pastangomis buvo suruostas išpūdingas Dariaus ir Girėno skrydžio per Atlantą minėjimas. Minėjimą jautriais žodžiais atidarė jaunosios kartos atstovė Kristina Dičiūnienė.

Paskaitai iškvieta viešnią iš Lenkijos p-lę Violetą, kuri savo minčių gilumu ir ano meto atsitikusios tragedijos Lietuvių tautai perdavimu, nuvedė mus į tas dienas, kai visa Lietuva verkė, žuvus Atlanto negaletojamam Darius ir Girėnui. Violeta susipažinusi su Dariaus ir Girėno gyvenimu ir jų planais, taip jautriai visa tai perdavė, kad ne vienam iš publikos sužibo ašara akyse, nors buvo kalbama apie įvykį prieš 55 metus.

Meninę dalį atliko Sydneyjui pasirodęs naujas kvartetas, tai Jadvyga Muscinskienė gitara ir dainininkai Alfa Savickienė, Pranas Andriukaitis ir Vladas Račkauskas. Pritariant gitara Jadvygai, jie padainavo Dariaus ir Girėno garbei dainą. Oi neverk motinėle ir Graži Tėvynė mano. Jų dainos skambėjo melodingai ir tiko dienos nuotakai. Sveikintinas šis ketvertukas ir laukime jų sekancio pasirodymo. Sugrįžusi į sceną Kristina Dičiūnienė ir Violeta duetu deklamuoja eilėraštį skirtą Darius ir Girėno transatlantiniam skrydžiui. Minėjimą uždarė Sydney apylinkės pirm. Albinas Gintūnas, pakviesdamas bendrai sugiedoti Tautos himną. Dalyviai buvo sužavėti taip rūpestingai suorganizuotu minėjimu, minint mūsų tautos didvyrius Darius ir Girėną. kor.

Aukos Australijos Lietuvių Fondui

A.A. Dr. Stasiul Statkul Melbourne mirus, aukėjo vietoj gėlių: \$25 V.O.Salkūnai (150), po \$20 V.V.Alekna (40), Arv. Ališauskas (75), V.G.Ališauska (640), J.Balbata (275), J.E.Balčiūnai (900), M.D.Didžiail (285), J.J.Zalkauska (345), \$11 M.Verbylienė (46), po \$10 J.O.Bratiška (93), G.A.Karazijai (145), M.Medeišienė (35), R.E.Semetai (220) ir J.Vingrienė (400). \$10 E.Markonienė (122) savo dukros A.A.Aldonos prisiminimui. Nuoširdus aciū visiems už aukas. Vincas Ališauskas, AL Fondo išdėtininkas

Pavergtų Tautų Dainų ir Sokių Festivalis

Melbourne įvyks liepos mėn. 31d, sekmadienį 3 val. p.p. Camberwell Civic Centre. Kainos nuo 5 iki 9 dolerių. Užsisakyti per tel. 857-5854. Ruošia Pavergtų Tautų Viktorijos Taryba.

IS MUSU PARAPIJU

Melbournas

Marijos apstireiskimus
Jugoslavijoje Medjugorje iš savo kelionės pateiks su vaizdžiuoste Jonas ir Viltė (Aranauskaitė) Sliogeriai Lietuvių namuose Bendruomenės mėnėje liepos 29d. penktadienį 7 val. vakare. Suinteresuoti kviečiami atvykti ir pasiklausyti jų pranešimą ir pamatyti vaizdus iš jų padarčio filmo.

Tėviškes Aلدų Vakarone
Lietuvių namuose Jubiliejineje salėje liepos 30d. šeštadienį vakare, pradžia 7 val. Įdomi programa, muzika, karšta vakarienė, loterija, kuriai fantų Federacijos Valdyba maloniai prašo visų, kas galėtų dovanoti.

Katalikiškos spaudos mėnesį
pradedant, šv. Mišios rugpjūčio 7d. sekmadienį už visus "Tėviškes Aلدų" rėmėjus, geradarius, skaitytojus, užpraše laikraščio leidėjas ALK Federacijos Valdyba.

Marijos Kazlauskienės mirties
trečioje metinėse šv. Mišias užpraše dukte Eliute Spokevičienė rugpjūčio 4d. ketvirtadienį.

Viktoras ir Ona Maleckai \$120
paaukėjo Popiežiškai Lietuvii Sv. Kazimiero Kolegijai Romoje.

Pavergtųjų Tautų Ekumeninės
pamaldos St. Patrick katalikų katedroje rugpjūčio 7d. sekmadienį 3 val. p.p. Lietuviškų ornamentų

Telegrama arkiv. J. Bulaičiui

Popiežius Jonas Paulius II-sis per Vatikano valstybės sekretorių kardinolą Casaroli telegrama apaštaliniam nuncijui Irane arkivyskupui Jonui Bulaičiui išreiškė savo gilią skausmą dėl Irano keleivinį lėktuvą ištikusios tragedijos. Pavesdamas Dievo gallesingumui visus šioje tragedijoje žuvusius nekaltus žmones, Popiežius įgalioja apaštalinį nuncijų išreikšti giliausią užuojautą Irano valdžiai, o per ją visom skaudaus gedulo paliestom šeimom. Sventasis Tėvas, pažymima telegramoje, karštai ragina visus imtis reikiamų priemonių, kad tokie dramatiški įvykiai daugiau nebesikartotų ir kad visi pasiryžtų bendromis jėgomis veikti, siekiant šlame rajone atkurti taiką, kurios trokšta visas pasaulis. Irano keleivinį lėktuvą ištikusioje tragedijoje sukrėtė visą pasaulį. Lėktuvą, kuriuo skrido 290 žmonių, kaip žinoma, per klaidą numušė iš amerikiečių karo laivo paleista raketa

A.A. Dr. Statkui

mirus, nuosirdžiai užjaučiame Jo žmoną Haliną, dukteris Dalią ir Rūtą, sūnų Gediminą ir jų šeimą.

Pranckūnų šeima

A.A. Rozalijai Jessen

mirus, ženą A.Andruską, anūkus Vidą ir Gediminą ir jų šeimą nuosirdžiai užjaučiame.

Canberros Pensininkų D-ja "Paguoda"

kryžių neša mūsų lietuvii jaunimas. Šios metinės pamaldos visuomet yra labai įspūdingos susirinkus bendrai maldai, kad Dievas išgelbėtų bolševizmo pavergtąsias tautas, išmelti palaimos visiems, kurie dirba dėl savo tėvynės laisvės ir nepriklausomybės.

Katalikų Moterų metinė
šventė - Marijos i Dangų ėmimo šventės išvakarėse pradedama šv. Mišiomis Lietuvos Kankinių koplyčioje Lietuvių namuose rugpjūčio 13d. šeštadienį 4.30 val.

Sekmadienio lietuviškų
pamaldų Sv. Mišių skaitymus ir aukų atnešimą tvarko Juozas Jurgelaitis ir pas jį iš anksto užsisakyti, kas nori atlikti tą tarnybą.

Maldos grupė - Marijos Talkos
Karalienės vaikai - klekvieną šeštadienį 3 val. vak. Lietuvos Kankinių koplyčioje Lietuvių namuose. Vadovauja kun. J. Petrauskas.

"Tėviškes Aلدų" prenumeratas
prieš ir po lietuviškų pamaldų priima Parapijos klosko vedėjas F. Sodaitis, jam galima įteikti skelbimus, pranešimus, užuojautas.

Sportas

III Pasaulio Lietuvių Sporto
Zaidynių individualinių sporto šakų varžybose gali dalyvauti ir lietuvių sporto klubams nepriklausantieji Australijos lietuviai sportininkai. Varžybos bus pravedamos šiose sporto šakose:

Lauko tenisas moterų iki 40 m., vyrų iki 45 m.

veteranų virš 40 m., veteranų virš 45 m.

Stalo tenisas moterų ir vyrų, amžius neribojamas.

Golfas

Billardas

Squash

Sachmatai

bendras vyrų ir moterų turnyras, amžius neribojamas

Plaukimas moterų ir vyrų,

berniukų ir mergaičių iki 16 m.

Dalyviai prašomi registruotis jau dabar raštu Zaidynių komitete: J.Jonavičius, 27 Rickaby St. Croydon Park SA 5008, Telef. (08) 46 4775, susimokant \$10 registracijos mokesčio.

Dalyvių skaičius ribotas, registracija baigiasi rugsėjo 1 d.

J.Jonavičius

Zaidynių K-to Pirmininkas

"Tėviškes Aلدų" Vakarone

Melbourn Lietuvių Namuose liepos 30d. šeštadienį. Pradžia 7 val. vak. Linksma programa, šokių muzika, loterija, karšta, skani vakarienė. Bilietus po \$8 užsisakyti pas Juozą Kebli sekmadieniais prie bažnyčios ar telefonu 584 2693

.Laukiame visų iš arti ir toli!

ALK Federacijos Valdyba

Melbournas

Ramovės susirinkimas

Liepos 10 d. Lietuvių namuose įvyko LKVS-gos Ramovės metinis susirinkimas, kuriame dalyvavo apie 30 narių. Ramovės skyriaus pirm. V.Boskis pateikė dviejų metų skyriaus veiklos apyskaitą, iš kurios paaiškėjo, kad skyriaus veikla neapsiribojo vien tik posėdžiais ir susirinkimais, bet buvo gana šakota, pradedant kultūriniais parengimais ir baigiant finansine paramą įvairiems lietuviškos veiklos aspektams. Šių metų pradžioje Ramovės skyriaus deka matėme mūsų scenoje Adelaidės lietuvių teatrą "Valdila", kitais metais tikėkimės išgirsti Kanados iškilią lietuvių solistą Vaclovą Verikaitį.

Lietuviškos veiklos paramai per 2 metus buvo išleista apie 4,000 dolerių. Paramą gavo lietuviška spauda ir įvairios organizacijos. Ypač buvo kreipiamas dėmesys ir remiamos jaunimo organizacijos. Iš veiklos pranešimo paaiškėjo, kad šiuo metu skyrių sudaro 63 nariai, iš kurių dalis jau yra palaužti senatvės ir ligų. Veiklių narių dar yra apie 30-35 asmenys. Malonu pabrėžti faktą, kad naujai įstoje nariai stipriai reiklasi Ramovės veikloje. Teliaka jiems palinkėti jėgų ir noro dirbti. Dviejų metų bėgyje skyrius nustojo 9 narių, ju tarpe ir ilgamečio kapellono prei. P.Vasario. Naujų narių įstojo 14 asmenų. Susirinkimo metu valdybos pirmininko buvo pristatyti metų bėgyje įstoję nauji nariai ir naujas skyriaus kapellonas kun. Dr. Pranas Dauknys.

Susirinkimo pirmininkui pasiūlius ir dalyviams pritarant, skyriaus valdyba sutiko pasilikti sekancial kadencijai, ir pareigomis pasiskirstė sekancial: pirm. V.Boskis, vice-pirm. V.Lazauskas, sek. V.Aglinskas, kasininkas F.Sodaitis ir parengimų vad. J.Gylis. Revizijos k-jon išrinkta E.Sidlauskas, V.Siuškus ir J.Zonius.

Kadangi šiais metais sukanka 70 metų nuo Lietuvos kariuomenės atsikūrimo ir 35 metai nuo Melbourn skyriaus įsistatymo, tad naujai valdybai prieš akis stovi kalnai darbų. Teliaka palinkėti sėkmės, ištvermės ir noro dirbti.

Susirinkimą labai gražiai pravedė ramovėnas Ant. Ramanauskas, Sekretoriavo Ant. Bajoras. Užbaigta Tautos himnu.

S-mo dalyvis.

Hobartas

Juozas Bukevičius, 80 metų amžiaus, mirė birželio 26d. Į Australiją jis atvyko su pirmais transportais, dirbo stalių dirbtuvėje. Turėjo žmoną, dukrą ir sūnų, bet su jais negyveno, su lietuviais bendravo. Kūrlimiai laikotarpyj daug kam padėjo. Sveikatai pablogėjus, buvo patalpintas į valdžios prieglaudą, buvo paralizuoatas, sunkiai kalbėjo. Po laidojimo apeigų koplyčioje, brolio Broniaus, dukters Irmos ir kelių lietuvių palydėtas į krematoriumą. Amžiną jam atilsį.

Sporto šventei praversti Hobarte 1989 m., buvo sušauktas susirinkimas ir išrinkta valdyba: Petras Stanwix-pirmininkas, M. Kožikas-vicepirm. J. Paškevičius-sekret, V. Eskirtas-apgyvendinimas, I. Valčiulevičius, E. Petkevičienė, I. Jurevics-parengimai, B. Sikšnius-kasininkas. Sporto šakų vadovais sutiko būti: P. Slaučiūnas, A. Kaitinis, A. Dilba, J. Adickas, R. Steare, G. Radzevičiūtė.

"Baltic News" žurnalui auokojo \$50 Petras Slaučiūnas, \$5 Jonas Petraitis. Laukiam aukų ir iš kitur. Dabar vieno numerio išleidimas ir paštu persiuntimas kainuoja apie \$4,000. Tiražas 9,500 egzempliorių. Auką siųsti: Baltic News, PO Box 272, Sandy Bay, Tas. 7005.

Adelaidės Dainų ir Tautinių šokių ansamblio koncertas universitete bus ne spalio 24, bet rugsėjo 24d., šeštadienį, o po koncerto sekmadienį bus pamaldos katedroje. Vakare salėje Tautos šventės minėjimas ir pabendravimas su svečiais ir viešniomis.

J. Paškevičius

Pamaldos be kunigo

Dieviškojo Kulto Kongregacija paskelbė dokumentą, kuriame pateikiami nurodymai, kaip tikintieji pasauliečiai turėtų atlikti sekmadienio pamaldas, jeigu nėra kunigo. Aštuoniolikos puslapių dokumentas susideda iš trijų dalių. Pirmoje dalyje yra aiškinama sekmadienio, kaip Dievui pašvęstos dienos, prasmė. Antroje dalyje nurodami būdai, kaip švęsti sekmadienį, neturint kunigo. Tikintieji gali turėti daug dvasinės naudos, pagal vyskupo nurodymus atlikdami dieviškojo žodžio liturgiją ir priimdami šv. Komuniją. Dieviškojo žodžio liturgijos ir Eucharistijos dalijimo apiegas aprašo trečioji dokumento dalis. Dokumentas pabrėžia, kad jokios pamaldos negali atstoti eucharistinės Aukos ir puotos - šventų Mišių, kurias gali aukoti tikrai kunigas. Klekvienų atveju, jeigu yra galimybė, pasilieka pareiga asmeniškai dalyvauti Mišiose.

Aukos Religinei Salpai

Lietuvių Katalikų Religinės Salpos Vajus dėl persekiojamos Lietuvos Bažnyčios, kurį gegužės mėnesį skelbė ALK Federacijos Valdyba, sulaukė dosnių aukotojų. Čia aukotojų sąrašas.

Sale lietuviai per Igaliotinę E. Eskirtienę: \$20 A.E. Eskirtai, po \$5 Vytautas Balsevičius, V. Čižauskienė, Viktorija Norkus, S. Sidaras, Dalia Valytė Ellison, O. Vitkauskienė. Viso \$50.

Mornington per Igaliotinį J. Kairį: \$20 J. Kesminai, po \$10 A.J. Kairiai, J. Skimbirauskas, po \$5 A. Alseikienė, N. Ališauskas, St. Erminas, N. Feehan, J. Sverebas, po \$2 S. Noreika, A. Presnikovienė. Viso \$72.

Hobart per Igaliotinį P. Siaučioną: \$20 P. Siaučionas, po \$10 S. Augustavičius, J. Paškevičius, J. Pinčius, B. Sikšnius, po \$5, D. Gasiūnas, J. Krutulis, V. Mikelaitis, A. Viknius, po \$4, Jack Dilba, A. Dilba, E. Olubas, po \$3, S. Domkus, po \$2, T. Kairienė, Stepšys. Viso. \$99.

Latrobe Valley per Igaliotinę V. Koženiauskienę: po \$20, V. V. Koženiauskaitė-Rosato, V. Koženiauskienė, J. Seštoka, po \$10, P. Petniūnas, S. Sabrinskas, po \$5, V. Ališauskas, J. Bindokas, V. Grigonis, A. Sabrinskas. Viso \$100.

Canberra per Igaliotinį Albertą Balsį: \$100 Canberra Lietuvos Bendruomenės Valdyba.

Geelong per Igaliotinį V.L. Stukevičių: \$60 Lietuvių pamaldų rinkliava, \$200 Brigita Starinskienė. Viso \$260.

Brisbane per Igaliotinį J. Luckų: po \$10 S. Katinas, A.K. Milvydas, A. Ramanauskas, Vasiliauskiene, po \$5, K. Bagdonas, M.M. Baltakis, Br. Butkus, S. Einikis, J. Fedar, Kiškūnas, Klimas, A. Kocius, Kriaučiūnas, J. Luckus, J.R. Platkauskas, O.M. Rudžiai, V.S. Stankūnas, G. Steinert, Po \$2, V. Kابدuskis, B. Malinauskas, V. Musteikis, \$190 Zigienė. Viso \$1179.00.

Sydney per Igaliotinį A. Vinevičių: po \$100 Prel. P. Butkus, Pensininkė, \$50, Juozas Ramanauskas, \$40.20 Sydney Pensininkų klubas, po \$30, J.J. Skuodai, Sydney Gyvijo Rožinio Būrelis, vadovė A. Savickienė, po \$25, J.St. Makūnai, V.J. Sliteriai, po \$20, O. Abramavičienė, Vyt. Račiūnas, Alfa Savickienė, V.J. Zablockiai, \$12 Ona Jarmalavičienė, po \$10, E.D. Bartkevičiai, R. Dičiūnas, V.O. Janušai, J.M. Paltanavičiai, Jonas Sakalauskas, po \$5, E. Badauskienė, A. Cekauskas, A. Dičiūnas, Br. Genys, V. Juzinienė, J.N.N., E. Lašaitis, Ang. Laukaitienė, V. Laukaitis, P. Laurinaitis, E. Marusevičienė, L. Pūkys, M. Migevičienė, Ant. Vinevičius, Pr. Zubrickas. Viso \$633.20.

Melbourne aukas rinko J. Keblys, E. Sidlauskas, A. Vyšniauskienė, V. Zemaitis. \$200 Ferdinandas Gužas, \$200 Melbourne Lietuvos Katalikų Moterų Draugija, po \$100 Ona Giedraitienė, Z.G. Mackevičiai, Stasė Ribaciauskienė, E.V. Stagišai, NN, po \$50 Antanas Bajoras, V.M. Miliauskai, R.A. Ročius, Pranas Valonis, po \$30 Z. Prašmutienė, Pijus Valčaitis, po \$20 P. Binkus, M. Birietinė, O.S. Bratiskai, V. Jablonskienė, J.A. Jankevičius, L. Padgurskis, J. Petraltis, A. Pranauskienė, B. Prašmutaitė, Z. Prašmutaitė, B. Sadauskas, J.T. Seliokai, P.S. Simkienė, S.P. Siuškai, H. Statkuviene, Aurelija Valčaitytė, A. Valkienė, A. Vyšniauskienė, V.A. Zemačiai, \$17 Ona Duobienė, po \$10 Anonimas, O.

Aleknienė, J. Bruožis, V. Bieliauskas, I. O'Dwyer, J.A. Grigalčiai, J. Keblys, Emilija Markonienė, Petras Mažylis, S. Savickienė, Pr. Svambarys, po \$5 P. Dargis, A. Stasytis, B. Tamošiūnienė. Viso \$1,682.

Adelaide per Igaliotinį Pr. Pusdešrį: \$700 S.J. Bardauskas, \$226.50 gautas pelnas iš mugės, \$192.10 Loterija gegužės 22d., \$146.40 kun. J. Petraltis, po \$100 J. Gudellienė, S.P. Pusdešriai, Aleksas Saulius, po \$50 B.A. Budriai, P.T. Gasiūnai, M. Gavėnienė, J.I. Ivoška, LKV Sąjungos Ramovė Adelaidės sk., po \$30 Karpienė, V. Morkys, A.A. Urnevičiai, po \$25 R.A. Kubiliai, A. Zamoiskis, po \$20 Dancevičiai, V.L. Gudišklai, Launikaitienė, Nekrošiai, Sasina, Z. Stankus, Sudintienė, A.G. Visockienė, Vikienė, Po \$10 Bataičiai, A.G. Bereznevičiai, C. Dubinskas, K. Dundienė, M. Intienė, J. Jakutis, V. Janulis, L. Kazla, J. Langevičius, B. Masonis, A.A. Morkūnai, A. Plokštinė, Poškus, K. Puidokas, K. Raznauskas, J.V. Rupinskai, A. Stakaitis, Vosyliai, V.P., \$6 V.M. Neverauskai, po \$5 V. Bagašauskas, Bakšiai, L. Budreika, Bulis, A. Dainienė, F. Damasevičius, Dukas, S. Jankus, A. Jasiūnas, Jučiai, A. Kaminskienė, Krivickas, Kuisys, P.E. Kuncaičiai, P. Laučius, J.J. Lapšiai, Lenkčiai, E. Marcinkevičiūtė, G. Opulskienė, Jz. Ramanauskas, Jz. Rupinskas, Iz.A. Sabeckiai, P. Snarskis, J.A. Stepanai, Strimaitienė, Tugaudienė, J. Vabolienė, P.V. Vasiljauskai, E.K. Varnai, S. Visockis, Vokietaičiai, po \$4 Jonas Stankevičius, po \$2 V. Baltutis, S. Libikienė, Mažeika, Staigienė, P. Zutaute. Viso \$2,600.

Bendra visų aukotojų suma \$5,814.10.

Ne visur aukotojų pavardės buvo išskaitomos. Viesiems Igaliotiniams, aukų rinkėjams ir dosniems aukotojams nuosirdžiai dėkojame. Suaukotos aukos persiunčiamos Lietuvių Katalikų Religinei Salpai, kurios Vedejas yra kun. Kazimieras Pugevičius Brookyne, Išeivijos Lietuvių Vyskupų globoje.

ALK Federacijos Valdyba

Dr. Algirdas Statkevičius - laisvės kovotojas-su dukra Rasa išleistas iš okupuotos Lietuvos ir Čikagos aerodrome birželio 10d. buvo lietuvių sutikti su gelėms. Dr. A. Statkevičius už patriotinę veiklą okupantų buvo įkistas į kalėjimą 1951-1960, antrą kartą vėl buvo nubaustas ir įmestas į kalėjimą 1970-1973. Kai 1979 su 45 pabaltiečiais pasirašė garsųjį atsisaukimą panaikinti Molotovo-Ribbentropo paktą ir nusiuntė Jungtinių Tautų generaliniam sekretoriui, Maskva išsigando ir 1980 m. rugpjūčio 8-11d. nutelė į Černiachovsk psichiatrinį kalėjimą, tik neseniai iš ten išleido.

Saudymo leidimas ir registracija

Viktorijoje prieš išsijant šaunamą ginklą, reikia turėti leidimą. Medžiokliniam ar kariniam šautuvui leidimas vadinamas "Shooter's Licence". Jei esi virš 18 metų amžiaus ir nori prašyti šaudymo leidimą, turi kreiptis į savo artimiausią policiją su tapatybės įrodymu. Ten gausi užpildyti pareiškimą, pateikti pavardę iš savo giminių ar šeimos ir du kitus žmones, kurie tave pažįsta nemažiau kaip 12 mėnesių, kurie gali patvirtinti, kad esi gero charakterio, ir jie turi pasirašyti tavo pareiškimo formą.

Pristatęs pareiškimą su parašais, turėsi dalyvauti šaudymo saugumo kursuose ir išlaikyti egzaminą. Išlaikęs egzaminą pastu gausi kortelę, kad banke sumokėtum \$45. Reikės turėti fotografiją ir nurodyti adresą kur tau nusiųsti kortelę, kuri paskui su kortele bus nusiųsta į "Firearms Registry", kurią gausi su šaudymo leidimu savo vietinėje policijoje maždaug po 30 dienų. Leidimas galioja 3 metus ir jį galėsi atnaujinti 8 savaites prieš leidimo pabaigą.

Gavęs šaudymo leidimą vėl turėsi nuvesti į policiją ir nurodyti kokios rūšies šautuvą nori įsigyti, o jei jau turi kieno nors duotą šautuvą, jo į policiją atsinešti nereikia. Jei čia pritaria tokį ar kitokį šautuvą pirkti, tai dar turi sumokėti \$5 už leidimą pirkti šautuvą. Nusipirkęs šautuvą vėl sugrįši į policiją užregistruoti pirktą šautuvą ir čia dar sumokėsi \$1.

Šautuvą laikyk namuose saugiai, spintoje užrakintą. Niekuomet nelaikyk užtaisytą šautuvą automobilyje. Jei planuoji vykti šaudymui, niekuomet negerk alkoholio. Daugiau informacijų gali gauti paskambinęs į Firearms Registry 667 1645.

I.G. Kolarik
Police Ethnic Affairs Adviser

Lietuvos Pasiuntinybė Vašingtone

Nijolei Salkūnienei Melbourne rašo: Didžiai Gerbiama Ponla, susipažinau su Tamstos raštu enkavedisto, žmogžudžio Petro Raslano klausimu. Manau, kad buvo padaryta labai gerai iškelus jo dabartinį darbą, kaip tyčia Anilionio įstaigoje. Manau taipgi, kad ši faktą reikia kuo plačiausiai paskleisti visur kur galima, kad viešojo nuomonė su juo susipažintų ir padarytų atitinkamas išvadas. Kas mane liečia, aš prie šios akcijos kuo galėdamas prisidėsiu. Siųsdamas geriausius linkėjimus, reiškiau nuosirdžios pagarbos žodžius. Stasys Lozoraitis jr. Lietuvos atstovas

SYDNEJAUS LIETUVIŲ NAMUOSE

16-18 EAST TERRACE, BANKSTOWNE. (TEL: 708 1414)
Klubo valandos:

Pirmd., trečiad., ketvird.	5	10 - val.
ANTRADIENIAIS KLUBAS UZDARYTAS		
Penktadieniai	5	-11.30 val.
Seštadieniai	2	- 12.30 val.
Sekmadeniai	12.30	- 10 val.

VALGYKLA VEIKIA:

Trečiad., ketvirtad., penktad., ir šeštad nuo 6. val.
Sekmadeniai nuo 1. val.
Skanus ir pigus valgis KIEKVIENĄ TRECIADIENĮ NUO 5.30 iki 8.00 val.

SVEDISKAS STALAS. SMORGASBORD.

Kaina \$4. Kviečiame visus.

Selmos šventės, gimtadieniai ar kas panašaus. Kodėl ne Lietuvių Namuose? Kodėl nepasiteirauti? Skambinkite 708 1414.

TALKOS PASKOLOS - PIGESNĖS!

Statybai, prekybai, nuosavybei...

\$50,000 paskola 20-čiai metų - \$612 į mėn.
\$50,000 paskola 15-kai metų - \$660 į mėn.
\$50,000 paskola 10-čiai metų - \$777 į mėn.

13.5%

TALKOS ISTAIGOS VEIKIA LIETUVIŲ NAMUOSE

Adelaide - Sekmad. 1 - 3 val.
Melbourne - Seštad. 10 - 2 val.
Sydney - Sekmad. 2 - 4 val.